

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravnništvo in ekspedicija v „Katoli. Tiskarni“ Koprarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Sementiških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 10.

V Ljubljani, v petek 13. januarja 1899.

Letnik XXVII

„Slovenski Narod“ — zoper katoliški konvikt.

III.

Člankar »Slovenskega Naroda« je čutil, da si prva dva argumenta ne moreta osvojiti pametnih bralcev, zato je vse napore združil za tretji in zadnji argument. Ta argument je zoper samo katoliško vzgojo.

»Katoliška vzgoja? Moj Bog, to je jako raztegljiv pojem!« In sedaj »Slovenski Narod« obrne topove zoper katoliško vzgojo. Najpoprej pravi, da je obžalovati vzgojo med štirimi stenami pod nadzorstvom duhovščine. S tako vzgojo se menda duh ne vežba in ne utrjuje k bodočim bojem življenja. No, kar se tega dokaza tiče, nam menda ni treba odgovarjati. Poglejte malce po svetu in videli bode, kako svet sodi o vzgoji po konviktih. Oglejte si na priliko samo jezuitske konvikte, da omenimo samo te, ki jih člankar tako mrzi. Našli bode v njih gojence, ki so njih očetje pristni liberalci, celo masoni. Može, ki v javnem življenju sovražijo in preganjajo cerkev, dajejo svoje sinove v vzgojo cerkvenim redovom prav zato, ker je naravna pamet in ljubezen do otrok močnejša, nego li vsi predsodki!

Člankar sodi, da katoliška vzgoja nasprotuje »velikemu in pripoznanemu dejstvu, da se katoliška cerkev nikdar ni zapirala pred dejanskim življenjem«, ampak »da je vedno hotela ostati v živi zvezi s praktičnim življenjem... Tako menimo je tudi s katoliško odgojo.« Toda toliko razsodnosti bi člankar vendar lahko prisodil katoliški cerkvi, da se ne bode zamotavala v tako očitna protislovja! Tista cerkev, ki je bila vsikdar

v živi zvezi s praktičnim življenjem, — in »če je ta zveza pojemala, vselej je prišlo do preustrojb,« kakor pravi člankar — tista cerkev je prav tedaj, ko se je po hudih krizah »reformirala«, namreč na tridentinskem zboru, priporočila uprav — katoliške konvikte. Člankar ni pomislil, da je nekaj drugega cerkev, in nekaj drugega mladina. Zamešal je cerkev in mladino, ter sklepal: cerkev živi med svetom, torej tudi mladina mora živeti med svetom; cerkev bide vse boje življenja, torej se mora tudi mladina vreti v vse boje življenja.

Sicer bi pa vprašali člankarja: ali v konviktih ni praktičnega življenja? Ali je praktično življenje samo na plesiščih in v gledališčih, samo po gostilnah in beznicah? Ali člankar še nikoli ni videl kekega konvikta? Naj gré vendar pogledat kak jezuitski konvikt, začudil se bo, ko bo videl vesele mladine zdravo in praktično življenje!

Toda »Narodov« člankar se dobro zaveda, da ne more navesti proti katoliški vzgoji nobenega resnega argumenta, zato je porabil neki drugi pomoček. Zadnji čas romajo po liberalnih časnikih neke fraze, nagrabljene iz brošure nemškega vseučilišnega profesorja duhovnika dr. Schell-a »Der Katholicismus als Princip des Fortschrittes«, pa iz brošure phil. dr. Jos. Müllerja: »Der Reformkatholicismus. Für die Gebildeten aller Bekenntnisse«. Te fraze je srečno iztaknil bržčas dolenjski modrijan*, sestavil iz njih članek in iz tega članka — ker je bil po navadi dolenjskega modrijana presurov — jih je zopet nagrabil sedanjí »Narodov« člankar ter razpostavil v dva članka.

* Ta mož, kakor vse kaže, je napisal tudi v »Rudeči prapor« budalost »odgovor ovčice na pastirski list škofa dr. Jegliča.«

Dva duhovnika godrnjata nekaj, da so katoličani na Nemškem inferijorni, češ, da je med njimi preveč jezuitizma in romanizma, sholastike, pa seminarske vzgoje duhovnikov.

Ali ni že to siročina, da nima »Narodov« člankar nobenega drugega resnega argumenta, da mora klicati na pričo dva osamljena nemška duhovnika, katerima ne odrekajo darovitosti, a očitajo pretiranost in nejasnost vsi drugi nemški katoličani? Pravi čudež bi bil, če se ne bi v katoliški cerkvi našel ta ali oni sicer nadarjen nezadovoljnej! Saj pravi tako resnično Schell sam, da človeško samoljubje ne teži kvišku, ampak vleče človeka navzdol! A človek je tako rad samoljuben!

Potem pa je dosti jasno, odkod teh dveh mož jeza. »Fecit indignatio versus«, je dejal po pravici Nemec dr. Höhler — fecit versus furor teutonicus.

Neki jezuit je Schellovo dogmatiko nekoliko nepovoljno kritikoval, posebno Schellov znanstveni pojem o Bogu. Tudi jeden zvezek ni dobil cerkvenega potrdila. To je moža tako prijelo, da vse zlo, kar ga je v katoliški cerkvi, pripisuje jezuitizmu in romanizmu, češ, jezuitizem ne trpi nobene svobodomiselnosti, romanizem noče nemške germanske vede. Ker romanizem nima Schellovega pojma o Bogu, to je krivo Taksilovega sleparstva, to vsega praznoverja. Schellov iz germanskega duha izvirajoči pojem o »aseiteti« Božji bi bil universalna remedura za vse zlo! Zanimivo je le to, da Schell niti besedice nikdar ni znil proti Taksilu! Še le potem, ko so drugi odkrili sleparstvo, se je najedenkrat spomnil, da bi vsega sleparstva ne bilo, ko bi bili vsprejeli katoliški uče-

LISTEK.

Kriv.

(Angelar Zdénčan.)

Kriv! Gospodje, vi ne veste, kako pretrese ta kratka besedica človeka. Kako bi tudi to znali! Saj sedite na vzvišenih sedežih sodnijskih, in na bori leseni zatožni klopi še niste sedeli. Ne, ne, tega vi ne veste. Jaz pa znam to, in vem, kaj obsega vse ta besedica.

Poglejte moje razorano lice, moje žuljave roke, neokretno hojo, nerodno in preprosto obnašanje: vse navadno, vse kmetsko, nelida? Vendar imam tudi jaz srce, gospoda, in vem, kaj je poštenje in dobro ime med svetom. In vse to in še stokrat več ste mi vzeli z jedno samo besedico: kriv. Ali sem pa res kriv? Gotovo! Vi ste me obsodili in za vami bo svet sodil. In imel bom izvanredno čast, da bodo o meni časopisi pisali, da bo o moji krivdi bral svet.

Naj bo! Ker sem že kriv, dovolite mi, da vam dopovem razvoj te svoje krivde.

Moj Bog! Odkar živim, se mi ni še dobro godilo; a jedno dobro sem imel do danes, in še to jedino dobro ste mi vzeli. Pravijo, da je lepo in plemenito po nedolžnem krivico trpeti, jaz pa mislim, da je še boljše, pravico dobiti.

Imel sem sina, sina-jedinca. Ej, da bi on živel, ne bi stal tukaj kriv! In dal sem ga v šolo, da bi se mu godilo kedaj boljše negoli meni. In študiral je dobro, in ljubil je reveže. Ha, da ste ga slišali, kako je govoril o ljubezni do nas zatiranih siromakov, bi drugače danes sodili! Šel je na Dunaj, da bi postal advokat. Sam je rekel, da bo branil reveže, drugi so mu podtikali, da bo odiral reveže. Seveda, na svetu ljudje niso vsi jednih mislij; kdo bi neki to zahteval? Jaz sem verjel njegovim besedam, ker sem poznal njegovo srce. A ni mu bilo treba ni braniti, ni odirati siromakov, ker je revež umrl.

Vi znabiti veste, kaj se pravi sina-jedinca izgubiti, kaj se pravi izgubiti njega, na katerega sem stavil vse nade. A tudi ta udarec sem lažje prenesel, ker mi je ostalo še zadnje dobro: dobro ime.

Revščina je bila že prej pri nas znana, zdaj je bila gotova, ker zadnji up mi je izginil. Hoditi sem moral na Hrvaško na zimo, da smo v šumah delali doge in drva. In tam sem izgubil še dobro ime. Hladnokrvno vam bom razložil celo stvar, kakor sem jo že stokrat in stokrat ponavljal sam pri sebi v zaporu, kakor sem jo že zaman vam razlagal. Izgubiti nimam ničesar, pridobiti ničesar, saj sem obsojen: kriv!

Bilo nas je mnogo Kranjcev ono leto v hrvaških šumah. Bili smo Dolenjci in Notranjci.

Stanovali smo pri nekem Hrvatu, ki je bil baje jako bogat. Za njegovo bogastvo se nisem nič brigal; jaz sem že revščine vajen in težko bi se privadil bogastvu. Mraz in vročino pri kopah, lakoto in žejo; vse smo trpeli ono leto, saj revež je že vsega tega vajen.

A prišla je pomlad in hoteli smo se vrniti domov. Praznik je bil za nas, velik praznik, ko smo dobili plačilo. Res so bili krvavo zasluženi krajcarji, a kdo misli na to takrat, ko ima vse denarce skupaj.

Ej, kako živo se še spominjam onega usodepolnega dne. Megla je ležala po dolini in iz te megle je polagoma rosilo kakor skozi sito. Mi smo pa dobivali plačo in pili, kakor bi se šlo za stavo. Jaz in moj sosed, ki je istotako obsojen z menoj vred, sva pila skupaj. Ni lepo povedati, a govoriti moram, da smo pili cel dan in cel večer. Kdo naj bi tudi šel proti domu v takem neprijetnem vremenu? Zvečer sva pa za mizo zaspala...

Drugo jutro so naju vzbudili orožniki, ki so po vsej sili hoteli, da sva umorila Hrvata, v čegar hiši smo stanovali. Mene ne pretrese z lepa kaka stvar, a nad tem obdolženjem sem se zgrozil, da sem obledel kakor zid. To znamenje so mi pa slabo štelí: zaprli so me in kakor veste, obsodili ste me.

njaki njegovo naziranje o »aseiteti« božji — in kar je najbolj čudno — tisto naziranje, o katerem sam njegov prijatelj dr. Müller pravi, da je drzno in protislovno!

Dr. Müller bi bil rad reformator krščanske filozofije. A na poti mu je sholastika, ki se je začela tako lepo razcvitati, zato dolži sholastiko, da je kriva vsega zla. Kakor smo dejali, nihče mu ne odreka darovitosti, toda čudno je le, da zabavlja zoper sholastiko mož, ki mu je dr. O. Willmann dokazal, da ne zna niti v delih Akvinata ločiti ugovorov od odgovorov, kamo li, da bi bil preučil okrožnico »Aeterni Patris«!

Sedaj še besedo o seminarski vzgoji. Schell žalibog upošteva kakor sploh, tako še posebe v tem vprašanju le umsko vzgojo, a malo vzgojo srca. In vendar je naši dobi tako potrebna celotna vzgoja! Sicer pa ne glede na to, da škofje pošiljajo darovitejša mladeniča na univerze, z mirno vestjo rečemo, da tudi duhovniki, vzgojeni po seminarjih, stojé iz večine vsaj na isti umski stopinji, kakor svetni razumniki, in z ozirom na celotno vzgojo brez dvojbe više. Naposled povdarja Schell germanizem in zopet germanizem, nemško vedo in nemškega duha, ki baje »nedvomno najboljše pojmuje krščanstvo«. Na to zopet ni treba odgovarjati v Slovencih, ki le predobro poznamo aspiracije pretiranega germanizma v vsakem oziru!

Ti razlogi proti katoliški vzgoji so torej zares siromaški. Schell podtika katoličanom absurdnosti, ki jih nikjer ni, ali pa resnične napake pretirava ter jih izvaja iz romanizma in jezuitizma, ko bi jih mnogo lažje in resničneje izvajal iz racionalizma ter jozefinizma, ki sta še nedavno gospodovala po Avstriji in Nemčiji!

»Narodov« članek je za lase privlekel v članek vse, le tega ne, kar bi moral, da bi kaj dokazal. In še to je enostransko nagrabiljeno iz brošur. Nagrabil je očitke zoper katoličane, a sodbe Schellove in Müllerjeve o brezverstvu in protestantizmu ni povedal, sodbe o antiracionalnem brezverstvu in antimoralnem protestantizmu. In vendar bi se le potem pokazalo, katero vzgojo bi volila Schell in Müller — ali bistveno antimoralno in antiracionalno, um in srce razdevajočo brezversko in protestantovsko, ali pa bistveno moralno in racionalno vzgojo katoliško!

Toliko o »Narodovih« pričah, ki sta »Narodovemu« člankarju — edini argument!

Če denemo sem še svojo sodbo o katoliški vzgoji — ki pa ni naša, ampak sodba vseh, ki umevajo katolicizem — ne tajimo, da ima tudi katoliška vzgoja lahko slučajne hibe in nedostatke. Kdo je kdaj to tajil? Katolicizem je bistveno princip napredka, kakor je brezverstvo in protestantizem princip razdora, a katoličani so ljudje in ljudje imajo svoje napake in slabosti. Te napake in slabosti se lahko kažejo tudi v vzgoji.

Pozneje sem zvedel, da je bil ono noč Hrvat ubit, da sva jedina midva ostala tisto noč v gostilni, kajti drugi so že vsi popoldne odšli. Mnogo so mi še nakopičili: meni samemu ni vse popolnoma jasno. Jasno mi je sedaj jedino to, da sem obsojen, in sicer po nedolžnem.

Vendar ne maram nikomur krivice delati, gospoda; tudi vam ne. Nisem popolnoma nedolžen, naj se tudi opiram.

Krivo sem storil, da sem dal sina v šolo. S tem sem se zadolžil, da sem moral iti na Hrvaško za kruhom. Kaj mi je neki sin koristil? Saj še v domači zemlji ne počiva, ampak trohni v tujini...

Kriv sem, da sem popival in zapravljal trdo prislužene krajcarje; doma pa žena strada. Ni lepo, gospoda, povoriti o pijancih, a resnico moram povedati. In ti dve krivdi, kateri sem zagrešil, sti me dovedli do tretje krivde, da sem ubijalec. Častno ime za onega, ki ni nikoli nikogar ubil. S tem sem končal, gospodje, svoj zagovor; žal, da brezuspešno.

* * *

A ni bilo brezuspešno. Gospodje so z nova jeli preiskavati in po šestmesečnem zaporu je bil oproščen on in njegov sosed. Res je bil šest mesecev po nedolžnem zaprt, a trpel je vsaj za oni dve krivdi, kateri je sam priznal. Rekli bi s pesnikom:

•Tud kazni se krivica vsaka.

Toda eno je gotovo! Čim bolj se katoliški vzgojevalci bližajo svojemu idealu, tem boljša, tem blagodatnejša bo vzgoja mladine, a čim bolj se nekatoliški vzgojevalci bližajo svojemu idealu, tem pogubnejša bo vzgoja, tem večji razdor v duhovih in srcih! In prav zato, ker se dandanašnji svetni vzgojevalci zares vedno bolj odtujejo katolicizmu ter obračajo k svojim idealom — ki niso ideali krščanstva, ampak indiferentizma in materijalizma —, zato je nujno potrebno, da se ustanovljajo katoliški konvikti, kjer bi bila katoliških vzgojevalcev prva in najsvetejša dolžnost vstvariti v svojih srcih vse bolj božji katolicizem in vstvarjati ga s skrbno vzgojo v srcih mladine! Da pa se bode to zares godilo, zato bodo skrbeli škofje, zakaj Kristus ni postavil za nadzor-nike katoliške vzgoje ne Schella ne Müllerja, ampak — katoliške škofe!

Politični pregled.

V Ljubljani, 13. januarja.

Vlada in stranke. Pod tem naslovom je objavila dunajska »Reichswehr« od minule srede članek, ki je nekak ultimatum na vse parlamentarne stranke. V torek 17. t. m., pričinja ta list, prične se drugi oddelek 15. državnozborskega zasedanja. Parlament se snide pod zelo neugodnimi znamenji, ker povsod vlada nejasnost in nezaupanje. Levica hoče še nadalje obstruirati, večina bi pa rada izvedla najprej negotovo, potem pa proračun in konečno pričela razpravo o narodnostnem vprašanju. Splošni položaj razjasnil se bo nekoliko še le po prvem posvetovanju posamnih strank. Gotovo pa je, da žele vsi trezno misleči politiki čim preje rešitve iz sedanjega neznosnega položaja. Ko tako nekako opiše sedanjí naš parlamentarni položaj, prične »Reichswehr« z grožnjo. Gotovo je, pravi nadalje, da bo vlada stavila ultimatum. Ponudila bo roko v spravo, v slučaju pa, da se ponudba odbije, pokazala bo nespravljivim elementom, naj pripišejo sami sebi posledice. Take obstrukcije, ki je cvetela v prvi polovici tega zasedanja in ki je dovedla tako daleč, da carinska in trgovinska zveza od 23. septembra do 22. decembra niti ni prišla v drugo branje, take obstrukcije v novem oddelku ne bo več. Imeli bomo v parlamentu ali obstrukcijo z brezštevilnimi imenskimi glasovanji in razbijanji po pulatih, ali pa sploh nobene. Osoda parlamenta se sedaj mora odločiti in od tega, kako vsprejmo stranke vladin predlog, ki ga predloži v kakršnikoli obliki, odvisna bo nadaljna osoda našega parlamenta. Sporazumljenje, ako se dožene, rešiti bo moralo krizo, v kateri se sedaj država nahaja, ob enem bo pa povzročilo celo vrsto kriz v strankah samih. Ločiti se bo moralo popolno vse zmerno in radikalno. Na vsak način je čas čakanja pri kraju, te apel na stranke bo vsekako zadnji. Stranke so postavljene pred alternativo: Mir in red z njih pomočjo ali brez njih. — Tako nekako zaklinja »Reichswehr« vse parlamentarne stranke. Uradna »Wiener Abendpost« se v malo besedah popolno strinja s pisavo gorenjega lista, mej tem ko »Deutsche Zeitung« imenuje vse to le prazne grožnje, ki kažejo le slabost vlade. Močna je dandanes le opozicija, na katero mora vlada vsikdar računati. — Že iz teh besedij je razvidno, da se nemški elementi ničesar bolj ne boje, nego vladne eneržije.

Nezaupnica posl. Erbu. Na volilskem shodu, katerega je priredilo minulo nedeljo gorenje-avstrijsko narodno društvo v Steinbachu, poročal je o svojem »delovanju« posl. Erb, ki je v poslednjem času trobil z obstrukcionisti v jeden rog. Mesto pohvale in priznanja so mu pa izrazili volilci soglasno naslednjo nezaupnico: Navzoči volilci izjavljajo, da niso zadovoljni s postopanjem poslančevim v državnem zboru. Volili so profesorja Erba zato, ker jim je obljubil, da se bo potegoval za gospodarske koristi svojih volilcev. Ker pa je posl. s svojo vdeležbo pri obstrukciji le pomagal zavlačevati in onemogočevati vse gospodarske preosnove, ker je bil v najožji zvezi s sovražniki katoliške cerkve, kakor je posl. Wolf, ker se je izneveril vsem svojim obljubam, mu izreka volilski shod popolno nezaupanje. Zborovalci se pa popolno strinjajo s postopanjem katoliške ljudske stranke in jo prosijo, naj še nadalje tako deluje za blagor naroda in svojih volilcev, ne oziraje se na ostudne napade v sovražnem časopisu.

O razmerah na Ogerskem in zboljšanju parlamentarnega položaja poroča neki list iz baje zelo zanesljivega vira sledeče: Pri sedanjih kompromisnih razpravah, pri katerih posredujejo liberalni desidentje, gré se samo za to, da se opozicijske stranke privede do tega, da se vrnejo k normalnemu parlamentarnemu delu in dajo poročstvo, da ne bodo nasprotovale nagodbi, proračunu, vojaškemu kontingentu in enakim vladnim predlogom. Kakor naglo se vse to doseže in izvrši ter baron Banffy zagotovi izvršitev tega velikega dela, izjavil bo, da je njegovo poslanstvo dovršeno, ter odstopil. V tem slučaju pride na krmilo najprej liberalno prehodno ministerstvo, pozneje pa Szilagyjev ali pa Khuen-Hedervarijev kabinet. Ako bi pa opozicijske stranke ne bile voljne vsprejeti Banffyjevih pogojev in bi mu odrekale potrebne garancije, potem Banffy še ostane in skušal si bo izposlovati drugih pooblastil, da si odpre novo pot iz sedanjih zaprek.

Mirovna konferenca. V zadnjem času je došla iz Rima vest, da goje v vatik krogih nado, da se Vatikan vkljub temu, da nima svetne moči in oblasti, vendarle vdeleži mirovne konference. Vsekako bodo v Vatikanu z zadovoljstvom vsprejeli povabilo. Carju Nikolaju je le predobro znano, da je Vatikan prvi in najtopleje pozdravil blagó njegovo idejo, in bo radi tega gotovo oziral se na to opravičeno željo.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 13. januarja.

(Pri zadnjem prijateljskem večeru) bil je na vrsti alkoholizem. Udeležba sicer ni bila tolika, kakor bi zahtevala važnost obravnavanega predmeta; no vendar je večer pokazal, da protialkoholno gibanje prve kali poganja, in dal je upanje, da se bo polagoma pričela kaka akcija zoper tega najhujšega sovražnika našega ljudstva. — Poročal je kaplan K a l a n ter dokazoval s statističnimi podatki, koliko neizmerno zlega da povzroča pijančevanje v gospodarskem, zdravstvenem in versko-nravnem oziru. Povedal je, kako velikanske napore napravljajo po drugih deželah, da bi omejili pijančevanje in njega strašne posledice. Kazal je na slovensko zemljo, kjer pijančevanje ne rodi nič manj hudega, kakor drugod po svetu, ter vspodbujal h krepkemu delu, da se za jezi povodenj, ki preti preplaviti našo domovino. — Za njim je župnik K o s e c iz Kamenj razlagal način bojevanja zoper pijančevanje. Obračal se je zoper takozvane pivske navade, ki obvladujejo vse naše družabno življenje. Nobene družbe, zabave, shoda itd. si ni mogoče misliti brez pijače. On je zagovornik popolne abstinence. In da je ta mogoča, kaže to, da je samo v mali Švici 13.000 popolnih abstinentov; na Angleškem in v Ameriki pa še brez primere več. — Dr. Krek je toplo pozdravil to gibanje s socialnega stališča, povedal svoje mnenje o družbah treznosti, o popolni in delni abstinenci. Dasi se večina ljudstva ne bo dala pridobiti za popolno zdržnost, kar tudi treba ni, ker je Bog ustvaril pijačo za krepilo in vedrilo duha, je vendar za splošni vspeh nujno potrebno neko krdelo popolnih abstinentov, ki vlečejo s svojim zgledom za seboj druge, ka-žoč jim, koliko se je človeku mogoče zdržati, ako resno hoče. Zato naj bi napravili dve vrsti zdržnikov: popolnih, ki se odpovedo vsaki alkoholni pijači, in takih, ki se varujejo vseh žganih pijač, vino in pivo pa zmerno uživajo. In ta misel je zborovalcem splošno ugajala. Družbe treznosti po njegovem mnenju zato nimajo velikih vspehov, ker niso živi organizmi. Največ bi utegnile v tej zadevi storiti Marijanske kongregacije, ki naj bi to vsprejele tudi v svoja pravila. — G. kanonik Sušnik dodal je več praktičnih opazk. Po njegovi misli je zastarele pijance spreobračati prazno delo; zlo se mora zatreti, predno se razvije. — In zato se popolnoma pridružuje dr. Krekovi misli, da so Marijanske kongregacije v to poklicane. — Sklenilo se je, v tej zadevi ne mirovati, gibanje proti pijančevanju propagirati, širše kroge za to unemati, po potrebi zopet napravljati v to svrhu zborovanja ali večje shode; naši časniki naj se s to zadevo radi pečajo, Mohorjeva družba izdaj celo knjigo o tem in misioni v nastopnih dveh letih naj storé, kar je mogoče, da se odvrne od naše domovine nevarnost,

katera — če se ne bo omejevala — nas je v stanu uničiti prej kakor katerikoli vnanji sovražnik!

(Občinski odbor v Predosljah) je dne 11. januarja t. l. enoglasno izvolil prečastitega gospoda Jož. Kerčon, župnika v Predosljih vsled mnogih zaslug za svojega častnega občana.

(V trnovski fari v Ljubljani) sta bila l. 1898 rojena 202, poročenih je bilo 64 parov, mrličev je bilo 123, med njimi šest vtoplencev. Kako je trnovska fara v minulih desetih letih narastla, spričujejo tele številke: L. 1888 je bilo v Trnovem rojenih 138 (lani 202), poročenih 26 parov (lani 64), oklicanih 42 (lani 91), mrličev 147 (lani 123).

(V deželni bolnici) v Ljubljani je bilo minoli mesec vsprejetih 300 moških in 197 ženskih, skupaj 497. Vseh bolnikov je bilo 810, od katerih je bilo 288 ozdravljenih, 32 premeščenih; umrlo jih je 32, zboljšanih 97, neozdravljivih 14. Koncem meseca jih je ostalo 347.

(Postojnski okr. šol. svet.) Na mesto pokojnega Mateja Lavrenčiča je bil. od dež. odbora g. Karol Majer, graščak pri Vipavi, izvoljen članom c. kr. okr. šol. sveta postojnskega.

(Častno svetinjo) za štiridesetletno zvesto službovanje je priznal deželni predsednik delavcema Prim. Skumavc in Ant. Ravnik pri podjetju kranjske industrijske družbe na Savi.

(Štajerske novice.) Občinski odbor pri Sv. Kunigundi je soglasno sklenil prošnji za nadsošišče in vseučilišče v Ljubljani. — Pošta v Ivanovcih je na prizadevanje ondotnih občin dobila dvojezični pečat. — Občinske volitve v Vojniku so se izvršile nepovoljno. Slovencem treba več poguma. — Laporje dobe svojo pošto, za katero je prosilo več občin. — Iz Pišec se poroča, da namerava baron Moscon prodati vsa svoja posestva. — Gospa Drnjač, učiteljica na Dobrni, je dobila službo v Studencih pri Mariboru, na Dobrno je prišla gđ. Burgard iz Ljubljane, v Dramlje učiteljica Mrevlje iz Gorice, na Kalobje učitelj Gradnik.

(Protiv hrvatski gimnaziji v Pazinu) bodo prihodnjo nedeljo v Trstu skupno ugovarjali italijanski župani. Italijanski listi jim seveda pojo slavo. Tudi znani dr. Kerstič, ki se je izneveril svojemu rodu, je začel zopet izdajati svoje glasilo ter ščuvati ljudstvo proti hrvatski stranki, češ, da je zoper gimnazij v Pazinu. Poturica je hujši od Turka.

(Železnica Gorica-Ajdovščina.) Politični obhod in razlastitvena obravnava za nameravano krajevno železnico od Gorice do Ajdovščine se bode vršil 19. t. m., in sicer gledé proge od Sela čez Cesto do Ajdovščine, oziroma Ustja.

(Zdravje v Ljubljani) od 1. do 7. januarja: Novorojenih je bilo 17, mrtvorojen 1. Umrlo jih je 17, mej njimi za jetiko 2, za vnetjem sopilnih organov 2, vsled mrtvouda 1, za različnimi boleznimi 12; mej njimi je bilo 5 tujcev in 9 iz zavodov. — Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: za vrtico 2.

(Socijalni kurz v Mariboru.) Po pravici imenujemo s tem imenom znameniti shod, ki je včeraj zboroval v mariborskem »Hotel Evropu«. Shod je bil zaupen po § 2. Vdeležencev je bilo do mala 200 — polna dvorana; med njimi velika večina vrlih kmetov iz raznih tudi daljnih krajev, tako n. pr. od Ptuja, Marenberga i. t. d. Sponeslo se je zborovanje izredno dobro. Govori, ali bolje predavanja so se vezali drugo z drugim v lepo celoto. Teorija, ki jo je razvijal dr. Krek, je dobila točno razlago v praktičnem pojasnovanju ustanovitelja žalske zadruga g. Kača in horjulskega Stanovnika. Stanovnik je bil prvič, a ne zadnjič na Štajarskem. Priljubil se je vsem s svojim nastopom. O Raiffeisenovih posojilnicah je pa zanimivo in temeljito poročal tajnik zveze slovenskih posojilnic v Celju gosp. Jošt. Zborovanje je trajalo blizu štiri ure. Brez sadov ne ostane. Gospodarska organizacija na Štajarskem dobó ž njim novo dobo. Bog daj srečo! Ne moremo si pa kaj, da ne bi pri tem izrekli svojega veselja, da posvetno razumnistvo na Štajarskem dela vzajemno z duhovščino za gospodarski blagor ljudstva. Shodu podpredsednik je bil g. dr. Pipuš in zapisnikar dr. Glaser. Predsedoval je dekan Jurčič. Shod je delo jareninskega kapelana Gomilščka, ki pred vsemi zasluži priznanja in pohvale za svojo idejo, pa tudi za svoje požrtvovalno delovanje v njeno izvršitev.

(Boj s cigani.) Kakor smo že poročali, so 9. t. m. cigani blizu Krke napali sejmarje ter siloma zahtevali denarja. Jednega teh ciganov je še isti večer blizu Šmarja ujel orožnik z Grosupljega. Cigan se piše Simon Held, ki je minolo leto ušel iz prisilne delavnice.

(«L' Istria» in istersko politično društvo.) [Izv. dop.] [Konec.] Resnica je, da bi za v prvo naredili poskus, kakor da so stroški za vzdrževanje gimnazija gola žrtva »rodoljubnih« Italijanov, to bi bilo za začetek. Ko bi pa bili s svojim gimnazijem na gorkem, ki bi nosil naslov »deželnega« gimnazija, potem bi že znali izrabiti v ta namen deželni zaklad in bi se še rogali hrvatskemu prebivalstvu, ki bi moralo dajati svoje žulje za potujočevalni zavod. Toda ta nakana se jim najbrže ne posreči, zato je že preveč odprtih slovanskih očíj v Istri in naj si prizadevajo Lahoni kolikor hočejo. Da pa italijanaši zares ne odnehajo od svojih manevrov in poskusov, preprečiti slovansko zmago v Istri, dokazuje tudi zopetno pozivljanje političnega društva za Istro na pristop k temu društvu in na močnejšo agitacijo proti Slovanom, tem »neizprosnim sovražnikom« Italijanov. To društvo, pravi »Istria«, ima zdaj nad 500 članov (če je res?) in jih zamore pridobiti še stokrat toliko. To je grda laž! V Istri je to nemogoče, ako bi pristopili k političnemu društvu vsi Italijani. Možno pa je, da bi priskočilo na pomoč društvu vse lahonsko Primorje, da bi postalo število »stokrat večje«. A kakov pomen bi tudi to imelo? Sleparija Lahonov se je že začela in vidijo jo tudi že na najmerodajnejšem mestu. Njim se je jelo goditi kakor lisjaku, ki je hotel v golobnjak, pa je zašel mej visoko obzidje, izmeje katerega ne more več na prosto. Krivico hočejo, krivico na vsak način, a krivica se utegne najbridkeje poplačevati nad njimi samimi. Mi Slovani pa še tem krepkeje naprej do zmage, do cilja; še tem krepkeje se potrudimo, da izrinemo te neprijetne goste iz svoje domovine, da bodemo zamogli živeti po tem napredku in prosveti nemoteni na svojih domačih tleh!

(Kake vere so soc. demokratični poslanci v nemškem državnem zboru?) Pisarna nemškega drž. zbora izda početkom vsacega zasedanja kratke životopisne črtice posameznih poslancev. Zanimiv je oddelek, v katerem se govori o soc. demokratičnih poslancih, katerih je sedaj v nemškem drž. zboru 49. Samo 36 od teh je izpolnilo predel »vera« in sicer: 11 so se pripoznali kot ortodoksni; 7 jih je brez veroizpovedanja (mej njimi Liebknecht), 5 jih je prostomislecev. Bebel je zapisal, da nima nobene vere, 6 jih je protestantov, 1 starokatoličan, 2 sta zapisala, da sta bila krščena katoliško, 3 so židje.

Društva.

(Pevsko društvo »Zvon«) v Šmartnem pri Litiji ima dné 15. t. m. ob 5 uri popoldne svoj redni občni zbor v gornjih prostorih gosp. A. Golobarja. Po občnem zboru domači ples. Vsi p. n. udje se tem potom uljudno vabijo.

Gospodarska organizacija.

Posojilnice in novi davek.

V davčnih zadevah se posojilnice opozorjujejo na sledeče dolžnosti:

Po novem davčnem zakonu morajo plačevati posojilnice dvojni davek, namreč pridobnino in rentnino.

Pridobnino odmeri za vsako leto davčno oblastvo I. stopinje, to je okrajno glavarstvo ali davčna administracija na podlagi napovedi, katero je podati pri dotičnem oblastvu, v čegar okoliščini ima posojilnica svoj sedež, vsako leto 14 dni po pravilnem odobrenju računskega zaključka, najkasneje pa 6 mesecev po preteku pravičnega leta.

Tiskovine za napovedi se dobe brezplačno pri omenjenih davčnih oblastvih.

Napovedbam priložiti se morajo tudi popolna bilanca, računski zaključki (konto dobička in zgube) in prepis zapisnika občnega zbora.

Raiffeisnove blagajnice so po § 14 zakona z dne 25. oktobra 1895 drž. zak. štev. 230 pridobnine proste.

Znesek odmerjene pridobnine naznani se davčnim zavezancem s plačilnim nalogom, proti

kateremu je dopuščena pritožba v teku 30 dni po vročitvi naloga.

Za prvo četrletje 1899 morajo plačati ta davek posojilnice (izvzemši Raiffeisnove) do 14. januarja t. l., sicer se računijo pri davkarji 5% zamudne obresti (toda le, ako znaša letni davčni predpis več kakor 50 gld.)

Dokler za tekoče leto davek ni odmerjen, plačuje se po predpisu preteklega leta. Rentnina, katera se plačuje od obresti hranilnih vlog po 1½%, v zakonu ni naložena posojilnicam in hranilnicam, ampak strankam, katere prejemajo obresti. Hranilne vloge sprejemajoči in obrestujoči zavodi pak so zavezani od vlagateljev rentnino pobirati in jo oddajati davkarijam. Hranilnice, ki ne pobirajo rentnine po odbitku, plačevati jo morajo same.

V zvezi stoječim posojilnicam je dovoljeno oddajati rentnino le dvakrat na leto davkarijam in sicer, za prvo polletje do 31. julija in za drugo polletje do 31. januarja naslednjega leta.

Do konca tega leta plačati bode tedaj rentnino za II. polletje 1898.

Plačilo sprejema davkarija, v koje okolišču ima posojilnica svoj sedež.

Rentnini podvržene so le obresti hranilnih vlog, ne pa tudi obresti vloženih združnih deležev.

Pri oddaji rentnine naj se postopa tako: Izračuni se, koliko odpade 1½% davka od obresti, ki so se v teku II. polletja 1898 izplačale in kapitalizovale ali k glavnici pripisale. Potem se izpolni izkaz C na predpisani tiskovini, katero je dobiti pri davčnih oblastih, in sicer v dveh enakih izpiskih.

Oba izkaza z davčnim zneskom oddati je davkarji, katera sprejme denar in obdrži prvi izkaz, drugega pa s potrdilom plačila vrne plačilniku.

Od vrnjenega izkaza je odrezati na desni strani kupon in ga shraniti v dokaz, da se je rentnina plačala, izkaz sam pa se mora precej poslati pristojnemu okrajnemu glavarstvu ali davčni administraciji.

Glede neposrednih pristojbin veljajo ista določila, kakor do sedaj, in sicer: neposredne pristojbine so dvojne:

1. 2 odst. pristojbina od leta 1898 izplačanih ali glavnici pripisanih obrestij od hranilnih vlog in 2. pristojbina po lestvici I. od leta 1898 vplačanih ali izplačanih deležev in dividend.

Pripomni se, da je za zračunanje pristojbine ad 1 svota obresti okrožiti na zgoraj od 20 — 20 gld., razun če prebitek iznaša manj kot 1 gl.; v tem slučaju se sploh ne vpoštevata; torej 20 gl. 99 kr. velja samo za 20 gld., — 21 gld. velja za 40 gld. itd.

Posojilnice imajo plačati obojne pristojbine, druge gospodarske zadruga (kmetijska društva, konsumna društva itd.) pa seveda le pristojbino ad 2. V vsakem slučaju je plačilo priložiti v izkaz pravičnega računa zadnji letni račun. Neposredne pristojbine za leto 1898 plačati so najpozneje do 30. junija t. l.

Telefonska in brzojavna poročila.

Gorica, 13. januarja. Za prelepo sliko, ki mi jo je poklonila duhovščina ljubljanske škofije, se tem potom kar najtopleje zahvaljujem ter se ji priporočam i v prihodnje v prijateljski spomin in pobožno molitev.

Knez nadškof goriški.

Dunaj, 13. januarja. Opozicijonalne stranke kažejo povodno otvoritve državnega zbora veliko samozavest posebno zato, ker pravijo, da se desnica krši. V poljskem klubu so baje Madejski, Rutovski, Milevski in njih somišljeniki prepričani, da treba političen zistem spremeniti. Tudi v katoliški ljudski stranki bodo Schöpfer, Rohracher in Kapferer še druge potegnili za seboj, zato nemško-nacijonalni opoziciji ni treba družega, nego da složno nastopi v državnem zboru. Položaj je za vlado težaven, grof Thun je sedaj tam, kjer je bil Badeni, preden je odstopil.

Dunaj, 13. januarja. Sinoči je umrl bivši poljedelski minister grof Falkenhayn.

Dunaj, 13. januarja. Pokojni grof Julij Falkenhayn je bil strog konservativec. On je kot minister v državnem zboru dejal,

da se socialni sedanji nered ne da drugače
zboljšati, nego da se družba vrne k Bogu,
da vanj veruje in njegove zapovedi spolnuje.

Budimpešta, 13. januarja. Včeraj so
se nadaljevale kompromisne razprave. Sošli
so se poslanci Košut, Horanszky, Molnar,
Polonyi, Szilagyi, Zsaky in Andrassy.

Budimpešta, 13. janur. Ministerski
predsednik Banffy poda se danes ali jutri
na Dunaj s pogoji, ki jih je odobrila kon-
ferenca opozicijskih zastopnikov.

Budapešta, 13. januarja. Mestni za-
stop je izročil včeraj ministerskemu pred-
sedniku baronu Banffyju diplomu častnega
meščana. V odgovoru je Banffy naglašal,
da smatra imenovanje za dokaz, da velik
del mestnega prebivalstva odobrava njegovo
politiko.

Pariz, 13. januarja. V seji poslanske
zbornice se je vršila včeraj razprava o od-
govoru vlade na interpelacijo glede demisije
predsednika Quesnaya. Posl. Millevoy je za-
hteval strogo preiskavo z ozirom na izjave
Quesnaya, ki so vzbudile po deželi veliko
vznemirjenje. Mej nepopisnim vriščem Drey-
fusovcev zahteva, naj se kaznujejo obdolženi
sodniki. Posl. Lassier napada židovske sod-
nike Loewa, Bartha in Mazeau-a ter zahteva
proti njim strogo preiskavo in pravične sod-
nike v Dreyfusovi zadevi. Ugovarja mu Du-
puy in predsednik Deshanel mu da ukor.
Lassier je izjavil, da je kasacijsko sodišče
postopalo popolno pristranski na korist Drey-
fusu, katerega podpirajo s ptujim denarjem.
Vsaka njegova beseda provzroči nečuten
krik. Konečno zbornica s 423 proti 125
glasovom vzame na znanje vladni odgovor.

Pariz, 13. janur. Ministra Freycinet in
Lebret sta se včeraj dalje časa razgovarjala
z ministerskim predsednikom. Razgovor se
je vršil o zadevi kasacijskega dvora. — Po-
ročila o demisiji predsednika Loewa se
uradno dementujejo.

Carigrad, 13. januarja. Sultan je iz-
dal irado, v kateri ukazuje na novo nabaviti
30.000 pušk, 162 topov najnovejšega zi-
stema in večjo množino streliva.

Listnica uredništva.

G. A. C. v P.: Kaj je z loterijo za zgradbo zavetišča in
vzgojevališča v Ljubljani nam, ni znano.

Umrli so:

11. januarja. Adalbert Eberhard, trgovec, 90 let, Gra-
dišče 1, ostarelost.

V bolnišnici:

9. januarja. Franc Povš, dninarja sin, 13 let, naduha.
10. januarja. Elizabeta Cerar, pleskarja vdova, 48 let,
vnetje trebušne mrene. — Blaž Černeja, hlapec, 87 let,
ostarelost. — Anton Žibert, gostač, 60 let, vnetje pluć in
trebušne mrene.

11. januarja. Marija Košir, črevljarka žena, 34 let,
exudat pleur. sin. — Mihael Rejc, gostač, 75 let, ostarelost.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m.

Čas opa- zovanja	Stanje barometra v mm	Tempera- tura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24. urah v mm
12 9 zvečer	735 7	3 9	sl. jzah.	megla	3-8
13 7. zjutraj	728 8	6 3	sr. zah.	dež	
2. popol.	729 2	10 0	sr. jug	skoro jasno	
Srednja večerajšnja temperatura 3 4°, norma e: — 2 6°.					

Dražbe.

Avgusta Benigara zemljišče v Bistrici (9980 gld.),
najmanjši ponudek 6653 gld., dne 10. februarja v Ilirski
Bistrici.

Jakoba Sernela iz Ponikev posestvo s pritlikino ob-
stoječo iz par volov, krave in gospodarskega orodja (3298 gld.
60 kr.), najmanjši ponudek 2199 gld. 7 kr., dne 27. janur.
v Cerknici.

Matevža Zalarja iz Čohovega zemljišča z gospodarskim
poslopjem in pritlikino (4068 gld. 40 kr.), najmanjši ponudek
2712 gld. 27 kr., dne 27. jan. v Cerknici.

Službo želi takoj nastopiti izurjen

komij,

19 let star, nemščine in slovenščine zmožen ter v **speceriji**
in **železnini** izučen. 24 3-2

Blagohotne ponudbe naj se pošljejo na **Františka**
Dacar-ja, Velikihrib pri Zgor. Tuhinji nad Kamnikom.

Vse mogoče

hvali in prodaje kot »Mörathon« konkurenca! Zakaj?
— Zato, ker je 816 10-7

„Mörathon“

res izreden primešek k tobaku in kadenje dela ka-
dilu in okolič zeló prijetno in jako zdravo.

Kdor se hoče prepričati o tem, mora poskusiti s
pristnim »Mörathon-om« z varstveno znamko »otročjo
glavo«, ter naj odločno zavrne vsako posnemo.

**Dobi se le tam, kjer se nahajajo „Mö-
rathon“-lepaki**, v zvezkih po 10 in 30 kr., ali pa
12 malih oziroma 4 veliki zvezki proti povzetji za
1 gld. 26 kr. franko pri izdelavcu

Th. Mörath, med. prodajalna dišav „Zum Biber“
v Gradcu, Jakomlingasse 1.

Zeló ugodno za razprodajalce.

Glavna zalega za Kranjsko: **Fr. Pettauer** v Ljubljani.

Zavod
za 320 26—18
umetno slikarstvo
na steklu.

B. ŠKARDA

Sedemkrat odlikovan
s prvimi nagradami.

Specijalni zavod

za
slikanje na cerkvena okna
v vsakem slogu in izdelavi.

v BRNU.

Ceníki, troškovniki,
načrti, škeice in
vsakoršen strokovni na-
svet brezplačno.

Kmetiška posojilnica ljubljanske okolice,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v Ljubljani, Marije Terezije cesta hiš. št. 1,

v Knezovi hiši,

obrestuje hranilne vloge po

785 10-6

4½ odstotka

brez odbitka rentnega davka, katerega posojil-
nica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure, razun nedelj in praznikov, vsaki dan
od 8. do 12. ure dopoldan in od 3. do 6. ure popoldan.

Poštnega hranilničnega urada šte. 828.406.

Telefon šte. 57.

Severonemški Lloyd v Bremi.

866 30-6

Od vis. c. kr. ministerstva vsled ukaza dne 7. maja 1894, št. 5373 dovoljen.

Brodarstvo poštinih brzoparnikov do Novi-Jorka:

Iz Breme vsak torek in soboto zvečer	Brema - Sev. Amerika. Do Novi-Jorka.
Iz Southamptonu dotaknivi se ev.	Brema - Južna Amerika. Do Montevideo.
Cherbourga vsakosredo in nedeljo	Do Baltimore.
Iz Genove dotaknivi se Neapola	Do Buenos-Ayres.
via Gibraltar	Do Novj-Jorka traja
dva ali trikrat	6 do 7 dni.
na mesec.	Najlepša in najceneja pri- ložnost za potovanje.
Brema - Vzhodna Azija. Do Kitajskega.	Glavni zastopnik v Ljubljani: Edvard Tavčar.
Brema - Avstralija. Do Adelaide, Melbourne, Sydneya.	

Dunajska borza.

Dne 13. januarja.	
Skupni državni dolg v notah	101 gld. 50 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 » 30 »
Avstrijska zlata renta 4%	120 » 20 »
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	102 » 20 »
Ogerska zlata renta 4%	119 » 75 »
Ogerska krona renta 4%, 200 »	97 » 90 »
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	943 » — »
Kreditne delnice, 160 gld.	361 » — »
London vista	120 » 50 »
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 » 95 »
20 mark	11 » 77 »
20 frankov (napoleonador)	9 » 55 »
Italijanski bankovci	44 » 30 »
C. kr. cekini	5 » 69 »

Dne 12. januarja.	
4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	170 gld. — kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	159 » 50 »
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	194 » — »
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 » 45 »
Tisne srečke 4%, 100 gld.	138 » 50 »
Dunavske vravnave srečke 5%	130 » — »
Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	108 » — »
Posojilo goriškega mesta	112 » — »
4% kranjsko deželno posojilo	98 » 25 »
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 » 30 »
Prireditelne obveznice državne železnice	220 » — »
» » južne železnice 3%	180 » — »
» » južne železnice 5%	125 » 50 »
» » dolenskih železnice 4%	99 » 50 »

Kreditne srečke, 100 gld.	197 gld. 75 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	170 » — »
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	20 » — »
Rudolfove srečke, 10 gld.	25 » 25 »
Salmove srečke, 40 gld.	86 » 50 »
St. Genois srečke, 40 gld.	85 » — »
Waldsteinove srečke, 20 gld.	60 » — »
Ljubljanske srečke	23 » — »
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	153 » 75 »
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v. 3525	— » — »
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	430 » — »
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	59 » — »
Splošna avstrijska stavbinska družba	113 » — »
Montanska družba avstr. plan.	195 » 85 »
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	176 » — »
Papirnih rubljev 100	127 » 25 »

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka. — **Promese** za vsako žrebanje.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.